

A 1709/kultur

Framlagt av Utskottet för kunskap och kultur i Norden
Behandlas i Utskottet för kunskap och kultur i Norden

Utskottsförslag om handlingsplan för att öka studentmobiliteten mellan de nordiska länderna

Förslag

Utskottet för kunskap och kultur i Norden föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att ta fram en handlingsplan för hur studentmobilitet mellan de nordiska länderna kan ökas och för hur obalansen mellan länderna i fråga om sändande och mottagande av studenter kan utjämnas

Bakgrund

Ett mål på vägen mot ökad nordisk integration är att bryta ner de hinder som finns mellan de nordiska länderna på utbildningsområdet. Ungdomar från de nordiska länderna bör i högre grad än i dag ha tillgång till kunskap och information om vilka möjligheter som finns att studera i ett annat nordiskt land än det de kommer ifrån.

För att öka mobiliteten av nordiska studenter är det nödvändigt att säkra mer lik information om utbildningsutbudet i de olika länderna. Situationen idag är att informationen är bristande om vilka möjligheter som finns. Detta kan vara en av orsakerna till att nordiska ungdomar i mindre grad väljer att studera i utlandet. De nordiska länderna ligger under genomsnittet i OECD för de som studerar i utlandet och för de som reser ut är de övriga nordiska länderna bara den tredje populäraste destinationen.

Detta bekräftas också i rapporten Higher Education in the Nordic Countries – evaluation of the Nordic agreement on admission to higher education, gjord på uppdrag av Nordiska ministerrådet. I rapporten slås det fast att fler studerar i ett annat nordiskt land än vad som var fallet vid sekelskiftet. Men det råder en stor obalans i länderna, undantaget Sverige, mellan hur många man skickar ut och hur många som kommer in. Danmark tar emot långt fler än man skickar ut. Norge, Finland och Island skickar ut långt fler än man tar emot. Obalansen beror på många orsaker men en sak som rapporten pekar på är bristen på information och kommunikation om studier i andra nordiska länder, via t.ex. universitetens websidor. Det saknas vidare information om vad som är mervärdet med att studera just i ett annat nordiskt land framför resten av

världen. Rapporten slår fast att det saknas ett fokus i länderna på nordiskt samarbete när det gäller verktyg för skapa ökad mobilitet. Det nordiska samarbetet verkar tas för givet.

Rapporten lägger fram tre rekommendationer: ett forum för samarbete om antagningar; en informationskampanj som framförallt bör rikta sig till studenter på gymnasienivå och som bl.a. beskriver mervärdet med att studera i ett annat nordiskt land; en gemensam portal som inte ska vara en gemensam databas eller ansökningsportal. Rapporten pekar på att sådana gemensamma system är mycket kostbara och tidskrävande att etablera och underhålla. I stället bör portalen innehålla fullständig information om antagningsregler till alla nordiska universitet, länkar till universiteten, guider till hur man kommer vidare i ansökningsprocessen mm.

Studentmobilitet mellan de nordiska länderna har en lång historia och vikten av denna visas också i överenskommelsen mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om tillgång till högre utbildning från 1996, senast ändrad 2012, och som löper ut 2018. Betydelsen av mobilitet framhävs även i samarbetsprogrammet för Nordiska ministerrådet för utbildning från 2015, men då i samband med att öka konkurrenskraften gentemot internationella universitet och för att locka internationella studenter till Norden. Nordiska ministerrådet finansierar idag Nordplusprogrammet som är ett utbytesprogram samt Nordic Master som möjliggör för nordiska studenter att ta sin masterexamen i ett annat nordiskt land. Programmen fungerar enligt utvärderingar väl. Utskottet för kunskap och kultur anser dock att även är viktigt att stimulera studenter att söka sig till ett annat nordiskt land för fullständiga utbildningar.

Utskottet för kunskap och kultur anser att det borde vara en målsättning för Nordiska ministerrådet att både öka mobiliteten av studenter och utjämna obalansen i länderna mellan sändande och mottagande av studenter. Det är till gagn både för den enskilde och för samhället att så sker. Rapporten Higher Education in the Nordic Countries kommer med tre goda förslag till hur detta kan göras men det kan finnas fler och det behöver värderas om detta är de riktiga förslagen. Därför uppmanar utskottet Nordiska ministerrådet att ta fram en handlingsplan för hur studentmobilitet mellan de nordiska länderna kan ökas och obalansen mellan länderna kan utjämnas vad gäller sändande och mottagande av nordiska studenter. Handlingsplanen bör även ta sikte på hur nordiska universitet kan attrahera ett ökat antal studenter som kommer från länder utanför EU.

Utskottets synpunkter

Förslaget har sin upprinnelse i en resolution från Ungdomens Nordiska Råd (UNR). Utskottet är enigt med UNR om behovet av att öka mobiliteten av nordiska studenter mellan de nordiska länderna. Ett sätt att avhjälpa detta är att öka tillgången till information om vilka möjligheter som finns att studera i ett annat nordiskt land genom att etablera en gemensamnordisk ansökningsportal till nordiska universitet och högskolor.

Utskottet för kunskap och kultur i Norden bedömer att Nordiska ministerrådet inte bara bör ta ställning till en eventuell gemensam ansökningsportal utan i stället bör ta ett helhetsgrepp om frågan om ökad studentmobilitet. Ministerrådet bör värdera om förslagen i rapporten Higher Education in the Nordic Countries om bl.a. en gemensam ansökningsportal, och eventuellt andra förslag, är genomförbara och relevanta. Denna värdering bör göras i samband med framtagandet av en handlingsplan för att öka studentmobiliteten mellan de nordiska länderna. Handlingsplanen ska även ta sikte på hur nordiska universitet kan öka antalet studenter från länder utanför EU.

Helsingfors den 27 juni 2017

Annette Lind (S)

Aron Emilsson (SD)

Johan Andersson (S)

Johanna Karimäki (gröna)

Jorodd Asphjell (A), ordförande

Lars-Arne Staxäng (M)

Lars Mejern Larsson (S)

Maarit Feldt-Ranta (sd)

Norunn Tveiten Benestad (H)

Paavo Arhinmäki (vänst)

Ruth Vang (Framsókn)